

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobkyně: H. M.**, zastoupené advokátkou JUDr. Hanou Fučíkovou, se sídlem nám. bratří Synků 4, Praha 4, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2003, č. j. OAM-604/VL-11-P05-2001, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2003, č. j. 6 Az 168/2003-28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Odměna advokátky JUDr. Hany Fučíkové **s e u r č u j e** částkou 2 150,- Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 4. 2003, č. j. OAM-604/VL-11-P05-2001, nebyl žalobkyni (dále stěžovatelce) udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2, § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“). Žalovaný dále rozhodl, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka toto rozhodnutí napadla před Městským soudem v Praze, který rozsudkem z 20. 11. 2003 žalobu zamítl. Soud přisvědčil argumentaci žalovaného v tom smyslu, že v případě

stěžovatelky není dán žádný z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Nebylo prokázáno, že by stěžovatelka byla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod či že by se opodstatněně obávala pronásledování pro některý z důvodů vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu.

Důvody, které stěžovatelka ve své žádosti o azyl a v ústním pohovoru uvedla, jsou charakteru ekonomického: tíživá situace v zemi původu doprovázená nezaměstnaností, zdržováním (či naprostou absencí) mezd a katastrofální situací ve zdravotnictví. Jak stěžovatelka uvádí, za těchto okolností není možné v Arménii lékařsky pracovat. Když byla vedoucím lékařem nemocnice, ve které pracovala, vyzvána, aby za ošetření vybírala peníze přímo od pacientů, odmítla s tím, že by se jednalo o nezákonný postup. V souvislosti s propouštěním v nemocnici a neplacením mezd vstoupila i s jinými kolegy do stávky. Byla propuštěna. Práci našla v České republice, kde by si přála zůstat.

Za těchto okolností soud uzavřel, že ani podmínky § 12 písm. a) ani podmínky § 12 písm. b) zákona o azylu nebyly naplněny. Správní orgán dostatečně zjistil skutkový stav a své závěry logicky a dostatečně odůvodnil. Ke stejnému závěru soud došel i v případě neexistence překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Proti rozsudku soudu brojí stěžovatelka kasační stížností. Původní podání z 8. 1. 2004, doplněné postupem dle § 108 odst. 1 s. ř. s. dne 28. 6. 2005 právní zástupkyní stěžovatelky, směřuje do § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatelka předně namítá, že žalovaný si pro své rozhodnutí neopatřil úplné a objektivní podklady o stavu dodržování lidských práv v Arménii. Skutková podstata, ze které správní orgán při posuzování žádosti vycházel, tak nemá oporu ve spise. Za druhé, protesty ze strany stěžovatelky v souvislosti s nevyplácením mezd a s poskytováním lékařské péče za přímou úhradu od pacientů byly příčinou propuštění z práce. Za třetí, arménská vláda se snaží všemi způsoby utlačovat nepočetnou část inteligence, která v zemi doposud zůstala.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze 2. 8. 2005 zdůraznil, že všechna stěžovatelkou vznášená tvrzení v kasační stížnosti byla již posuzována v řízení před správním orgánem a následně rozebrána před krajským soudem. Stěžovatelčiny důvody odchodu ze země původu a žádosti o azyl v České republice nelze kvalifikovat jako důvody azylově relevantní.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel ve své kasační stížnosti uplatnil. Neshledal přitom v dosavadním řízení vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatelky, že by si správní orgán pro své rozhodnutí neopatřil úplné a objektivní podklady o stavu lidských práv v Arménii či provedl nedostatečná zjištění ohledně konkrétní situace stěžovatelky. Nejvyšší správní soud prozkoumal celý správní i soudní spis. Nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům stěžovatelem předložených nebylo přihlédnuto. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že jsou jasně označeny důkazy, z nichž žalovaný čerpal svá skutková zjištění, skutkový stav byl zde přiléhavě právně posouzen. Stěžovatelka sama neoznačila žádné konkrétní údaje či skutečnosti, které měly být při přezkoumání krajským soudem pominuty. Námitky stěžovatelky učiněné v kasační stížnosti zůstávají v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného.

Z rozhodnutí žalovaného plyne, že situaci v domovské zemi stěžovatele zjistil a popsal na základě četných zdrojů, mj. zpráv Ministerstva zahraničí USA a zprávy Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Za těchto okolností nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spise.

Tíživé ekonomické poměry, ať jsou sebevíce politováníhodné, nejsou důvodem pro udělení azylu. Právní institut azylu, alespoň v podobě předvídané platnou právní úpravou zákona o azylu (§ 12 zákona o azylu), slouží k ochraně před politickým, rasovým a náboženským pronásledováním a pronásledováním z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Neposkytuje ochrany před nezaměstnaností či hospodářskou svízeli. V tomto ohledu lze proto souhlasit se závěry Městského soudu v Praze a žalovaného, tedy že nezaměstnanost a neplacení mezd nejsou azylovým důvodem ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Namítá-li stěžovatelka pronásledování na základě své příslušnosti k „nepočtené vrstvě inteligence“, která je dle jejího názoru v Arménii systematicky utlačována, tuto skupinu lze jen ztěžší považovat za azylově relevantní sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Kategorie „sociální skupiny“ podle § 12 písm. b) zákona o azylu byla judikaturou Nejvyššího správního soudu opakovaně vyložena (Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č. j. 2 Azs 69/2003-48; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004-67; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60 či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004-49). „Sociální skupinou“ je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob.

„Nepočtenou část inteligence“ nelze, s ohledem na neurčitý charakter této skupiny a její v podstatě vždy pouze subjektivní vymezení, považovat za sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Navíc i kdyby bylo možné podobnou skupinu za pomoci nějakých objektivních znaků vymezit, jakékoliv důkazy o jejím systematickém utlačování ze strany státní moci chybí. V neposlední řadě je tvrzení, že okruh lidí, který se díky svému vzdělání či intelektu zpravidla uplatňuje v řízení státu, je zároveň pronásledovanou sociální skupinou ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, poněkud absurdní.

Nejvyšší správní soud chápe tíživou ekonomickou situaci stěžovatelky a její zájem pracovat na území České republiky, to však není dostačujícím důvodem pro udělení azylu. S ohledem na kvalifikaci stěžovatelky a možnosti jejího profesního uplatnění v České republice je vhodné upozornit, že pro legalizaci pobytu na území České republiky lze využít institutů, které obsahuje zákon o pobytu cizinců na území České republiky.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovaný, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, se náhrady nákladů řízení nedomáhal a dle obsahu spisu mu ani náklady nevznikly. Žádný z účastníků nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelce byl pro řízení o výše uvedené kasační stížnosti ustanoven usnesením Městského soudu v Praze ze dne 5. 5. 2004, č. j. 6 Az 168/2003-40 advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.).

Výše odměny byla stanovena částkou 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a následné doplnění kasační stížnosti – a 2 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, celkem 2 150,- Kč.

Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2006

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu